

SAĞLIKLI BESLENME YOLCULUĞUM

(OKUL ÖNCESİ, İLKOKUL, ORTAOKUL, LİSE)

Sağlıklı Nesiller, Mutlu Yarınlar!

PAYDAŞ KURUMLAR

BURSA
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

BURSA GENÇLİK VE SPOR
İL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
BURSA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
BURSA İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ

PAYDAŞ PROJELER

İçindekiler

Projenin Gerekçeleri	1
Projenin Amaçları , Hedefleri, Süresi	2
Dayanak	2
Tanımlar	3
Projenin Bileşenleri	3
Projenin Hedef Kitlesi	4
Paydaş Kurumlar	4
Paydaş Projeler	4
Projenin İşleyişi	4
Çalışma Grubu	4
Komisyonlar	5
Paydaşların Yükümlülükleri	7
Çalışma Takvimi ve Eylem Planları	10
Proje Çıktıları	16

1.Projenin Gerekçeleri

- Bursa, tarihî ve kültürel zenginliklerinin yanı sıra ekonomik ve demografik yapısıyla ülkemizin önde gelen şehirlerinden biridir. "Genç nüfusun sayıca fazla olması Bursa için artı bir değerdir."Özellikle gelişim çağındaki çocuklar, fiziksel ve zihinsel gelişim evrelerinin kritik bir noktasında oldukları için bu sorunlardan daha yoğun etkilenmektedir.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 56. maddesi gereğince, her bireyin sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı olduğu ve devletin bu kapsamda sorumluluklarının bulunduğu açıktır. Ayrıca Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesi, eğitim faaliyetlerinin bireylerin fiziksel ve ruhsal gelişimini desteklemesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda, "Sağlıklı Beslenme Yolculuğum" projesi, Millî Eğitim Bakanlığının "Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği" ve Sağlık Bakanlığının "Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı" gibi ulusal strateji planları ile uyum içinde tasarlanmıştır.Türkiye Çocukluk Çağı Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR, 2019) verileri de Bursa gibi büyük şehirlerde fiziksel aktivite eksikliği ve obezite oranlarının kritik seviyelerde olduğunu ortaya koymaktadır. Bu projeye hem ulusal hem yerel hedeflere ulaşılmasında önemli bir adım atılması planlanmaktadır.
- "Sağlıklı Beslenme Yolculuğum" projesi, 2023 Sağlık Vizyonu Programının çocuk sağlığına yönelik hedeflerini doğrudan desteklemektedir. Bu gerekçeler doğrultusunda, proje ile Bursa şehrindeki öğrencilerden başlayarak sağlıklı beslenme alışkanlıkları geliştirme konusunda toplumsal farkındalığı artırma çocukların sağlıklı gelişimini destekleme ve ebeveynleri bu konuda bilinçlendirmeyi hedeflemektedir. Bursa'nın sahip olduğu okul altyapısı ve aktif topluluk yapısı, projenin uygulama aşaması için ideal bir ortam sunmaktadır.
- Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, eğitim sistemini yalnızca akademik başarıya odaklanmış bir yapıdan çıkararak, bireylerin çok yönlü gelişimini merkeze alan bir yaklaşımı benimsemektedir. Model; öğrencilerin sosyal, kültürel ve fiziksel gelişimlerini destekleyen uygulamalarla sağlıklı bireylerin yetiştirilmesini hedeflemektedir.
- Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde vurgulanan "Bütüncül Eğitim Yaklaşımı", öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve duygusal sağlıklarının geliştirilmesini bir öncelik olarak belirlerken; "Sağlıklı Beslenme Yolculuğum" projesi, çocukların sağlıklı gelişimini desteklemek üzere bu yaklaşımı yerel düzeyde uygulamaya geçiren somut bir adım olarak öne çıkmaktadır.

2. Projenin Amaçları, Hedefleri ve Süresi

2.1. Amaç:

"Sağlıklı Beslenme Yolculuğum" projesi; okulöncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademesinde eğitim gören çocukların sağlıklı beslenme ve hareketli yaşam alışkanlıklarını geliştirmelerini hedefleyen, kapsamı ve etki alanı geniş bir farkındalık projesidir. Proje, çocukların fiziksel ve zihinsel sağlığını desteklerken aileleri ve eğitimcileri de bu sürece dâhil etmeyi amaçlamaktadır.

2.2. Hedef:

- Çocukların dengeli beslenme alışkanlıkları kazanmasını sağlamak.
- Güvenilir gıda ve gıda israfı konularında çocukların ve velilerin farkındalığını sağlaması.
- Fiziksel aktivitelere katılımı artırıp hareketli yaşam tarzını teşvik etmek.
- Ebeveynleri çocuklarının sağlıklı gelişimleri konusunda bilinçlendirmek.
- Okullarda sağlık ve beslenme konularında bilinçlendirici eğitim programları düzenlemek.
- Çocukların fiziksel gelişim süreçlerini izlemek ve bireysel destek sağlamak.
- Sağlıklı beslenme ve yaşam tarzıyla ilgili örnek uygulamaları yaygınlaştırmak.
- Toplumda sağlıklı yaşam bilincini artırmak.
- Çocukların sosyal ve duygusal gelişimini destekleyerek zinde ve mutlu bireyler olmalarına katkı sağlamak.
- Sağlıklı gelişim konusunda bilimsel verilere dayalı stratejiler geliştirmek.
- İlgili kamu kuruluşlarıyla iş birliği yaparak projeyi daha etkili hâle getirmek.

2.3. Projenin Süresi:

- Proje, Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesinde proje paydaşlarıyla birlikte hazırlanacak olan 3 yıllık eylem planı çerçevesinde, Bursa ilinin 17 ilçesinde bulunan resmî okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde uygulanacaktır.

3. Dayanak

- T.C. Anayasası.
- 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu
- 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu
- Çocuk Koruma Kanunu (5395 Sayılı Kanun) Madde 4
- 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 301’inci maddesi
- Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği
- Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği
- Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği
- Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği
- Millî Eğitim Bakanlığı Sosyal Etkinlik İzinleri Yönergesi
- Millî Eğitim Bakanlığı 2024- 2028 Stratejik Planı
- 20. Millî Eğitim Şûrası
- Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı Yetişkin ve Çocukluk Çağı Türkiye Diyabet Programı
- Türkiye Aşırı Tuz Tüketiminin Azaltılması Programı (2017-2021)
- Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı (2014- 2017)
- Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı Yetişkin ve Çocukluk Çağı Obezitesinin Önlenmesi ve Fiziksel Aktivite Eylem Planı 2019-2023

4.Tanımlar

Okul: Sağlıklı Beslenme Yolculuğum Projesi'nin uygulanacağı Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise okul ve kurumlarından her birini,

İl Yürütme Komisyonu: Sağlıklı Beslenme Yolculuğum Projesi'nin il genelinde planlamasını, yürütmesini, izleme ve değerlendirmesini yapmak üzere il millî eğitim müdürlüğü bünyesinde oluşturulan komisyonu,

İlçe Yürütme Komisyonu: Sağlıklı Beslenme Yolculuğum Projesi'nin ilçe genelinde planlamasını, yürütmesini, izleme ve değerlendirmesini yapmak üzere ilçe millî eğitim müdürlüğü bünyesinde oluşturulan komisyonu,

Okul Yürütme Komisyonu: Sağlıklı Beslenme Yolculuğum Projesinin okul genelinde planlamasını, yürütmesini ve yıl sonu raporunun hazırlanmasını sağlamak üzere okul bünyesinde oluşturulan komisyonu,

Koordinatör: Sağlıklı Beslenme Yolculuğum Projesi kapsamında il/ilçe/okullarda yapılan çalışmaların planlı bir biçimde yürütülmesini sağlamak amacıyla il/ilçe/okullarda görevlendirilen ve il/ilçe/okul yürütme komisyonuna başkanlıktan kişiyi,

İş Birliği: Sağlıklı Beslenme Yolculuğum Projesi faaliyetlerini yürütmek üzere yerel ya da ulusal düzeyde kamu kurum/kuruluşları ve/veya STK'lerle yapılabilecek ortak çalışmaları ifade eder.

5.Projenin Bileşenleri

5.1.Eğitim ve Atölyeler:

- Sağlıklı beslenme konusunda bilinçlendirme eğitimleri.
- Fiziksel aktiviteleri artırmayı hedefleyen oyunlar ve spor etkinlikleri.
- Çocukların kendi sağlıklı öğünlerini hazırlamalarını teşvik eden yemek atölyeleri.
- Doğru beslenme alışkanlıkları kazanmaları yönünde atölye ve etkinlikler.

5.2.Aile Bilgilendirme Organizasyonları:

- Ebeveynlere sağlıklı yaşam seminerleri.
- Evde uygulanabilir öneriler sunan rehberlik programları.
- Ailelerin çocuklarıyla birlikte katılabileceği interaktif etkinlikler.

5.3.Akademik Boyut:

- Proje kapsamında elde edilen sağlık ve gelişim verilerinin bilimsel çalışmalarda kullanılması.
- Akademik raporlarla çocukların gelişim süreçlerinin değerlendirilmesi.
- Projeye üniversiteler ve sağlık kuruluşlarının desteğinin sağlanması.

5.4.Kapsayıcı ve Yenilikçi Yaklaşımlar:

- Her yaş grubuna uygun etkinliklerin tasarımı.
- Özel gereksinimli çocuklar için özel programlar.
- Her okul seviyesine uygun materyal ve içerik geliştirilmesi.

6. Projenin Hedef Kitlesi

Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki resmî okullarda öğrenim gören tüm okul öncesi, ilkököl, ortaokul ve lise öğrencileri ile öğretmenler ve veliler projenin hedef kitlelerini oluşturmaktadır.

7. Paydaş Kurumlar

- Bursa Valiliği
- Bursa İl Sağlık Müdürlüğü
- Bursa İl Tarım Müdürlüğü
- Bursa Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
- Bursa Ticaret ve Sanayi Odası

8. Paydaş Projeler

- Yemekte Denge Projesi
- Okulumda Sağlıklı Besleniyorum
- HOBA Projesi
- Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü Veli Akademileri

9. Projenin İşleyişi

9.1. Hazırlık Aşaması:

- Proje içeriğinin belirlenmesi ve detaylı planlamanın yapılması.
- Eğitim materyallerinin ve yaygınlaştırma çalışmalarının hazırlanması.

9.2. Uygulama Aşaması:

- Okullarda eğitim ve atölye çalışmalarının başlatılması.
- Aile bilgilendirme seminerlerinin düzenlenmesi.
- İl genelinde proje paydaşları ile birlikte programların yürütülmesi.

9.3. Değerlendirme ve Geri Bildirim Aşaması:

- Katılımcılardan geri bildirim toplama.
- Elde edilen verilerin analiz edilmesi ve raporlanması.
- Proje sürecine dair iyileştirme önerilerinin belirlenmesi.

10. Projenin Çalışma Grubu

- İlkokul/ortaokul kademelerinden birer rehber öğretmen
- 4 anasınıfı öğretmeni
- 10 sınıf öğretmeni
- 1 türkçe öğretmeni
- 2 resim öğretmeni
- İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Birimi yetkilileri
- İl Tarım Müdürlüğü yetkilileri

11. Komisyonlar

11.1. İl Yürütme Komisyonu

- İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından uygun görülen İl Müdür Yardımcısı/Şube Müdürü başkanlığında,
- Okul öncesi kademesinden 1, ilkökul kademesinden 1, Ortaokul kademesinden 1, Lise kademesinden 1 olmak üzere toplamda 4 (dört) okul müdürü,
- 1 Okul öncesi öğretmeni, 1 Sınıf öğretmeni, 1 Branş öğretmeni (fen bilimleri), 1 Rehber öğretmenin katılımıyla oluşturulur.
- İl Yürütme Komisyonu, çalışma grubunun hazırladığı "SAĞLIKLI BESLENME YOLCULUĞUM" projesinin incelemesini yapmak,
- Projenin il genelinde uygulanabilirliğini sağlamak için stratejik planlama yapmak,
- Okul bazında uygulanacak faaliyetleri düzenlemek, ilgili birimlerle ve proje paydaşlarıyla koordinasyonu sağlamak,
- Sağlıklı Beslenme Yolculuğum Projesi kapsamında İl Eylem Çerçeve Planını hazırlamak,
- Sağlıklı yaşam ve beslenme konusunda farkındalığı artırmaya yönelik kampanyalar ve etkinlikler planlamak,
- Proje paydaşı olan kurumların çalışmalarını takip edip gerekli yönlendirmeleri yapmak,
- Proje kapsamında gerçekleştirilen etkinlikleri düzenli olarak izlemek, değerlendirmek ve raporlamak,
- İl genelindeki okulların projeye katılımını sağlamak ve faaliyetlerin eş zamanlı yürütülmesini koordine etmek,
- Projenin hedeflerine ulaşp ulaşmadığını değerlendirmek için performans ölçütleri belirlemek ve bunları takip etmek,
- Proje kapsamında gerçekleştirilen etkinlikleri İl düzeyinde düzenli olarak izlemek, değerlendirmek ve raporlamak,
- Proje kapsamında yapılan yarışma sürecini takip ederek iyi örneklerin yer alacağı yıl sonu etkinliğini planlamak ve gerçekleştirmek,
- Projenin yılsonu İl raporunu hazırlamakla görevlidir.

11.2. İlçe Yürütme Komisyonu

- İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından uygun görülen Şube Müdürü başkanlığında, okul öncesi kademesinden 1, ilkökul kademesinden 1, ortaokul kademesinden 1, lise kademesinden 1 olmak üzere toplamda 4 (dört) okul müdürü,
- 1 okul öncesi öğretmeni, 1 sınıf öğretmeni, 1 branş öğretmeni (fen bilimleri) ile 1 rehber öğretmenin katılımıyla oluşturulur.
- İlçe Yürütme Komisyonu, il genelinde belirlenen stratejik plan ve yönergeler doğrultusunda projenin ilçede uygulanmasını organize etmek,
- İl Yürütme Komisyonu tarafından hazırlanan İl Eylem Çerçeve Planına uygun olarak İlçe Eylem Çerçeve Planını hazırlar ve projenin takibini yapar.
- İlçe sınırları içindeki tüm okullarda projenin doğru şekilde yürütülmesini sağlamak,
- İlçe genelindeki okulların proje kapsamındaki etkinliklere katılımını artırmak ve etkin bir iletişim ağı oluşturmakla görevlidir

- Okul müdürleri, öğretmenler ve veliler arasında düzenli bilgi akışını sağlamak,
- İlçede öğrenci, öğretmen ve velilere yönelik eğitim programları ve atölye çalışmalarını düzenlemek
- Sağlıklı beslenme, fiziksel aktivite ve farkındalık etkinliklerini organize ederek projeye katkı sağlamak,
- İlçede gerçekleştirilen proje faaliyetlerini izlemek ve etkinliğini değerlendirmek,
- Gözlemler ve raporlar doğrultusunda İl Yürütme Komisyonu'na düzenli bilgi sunmak.
- İlçe genelindeki okulların projeye dahil edilmesini sağlamak ve katılım oranlarını artırmak,
- İlçede yapılan tüm proje faaliyetlerinin sonuçlarını ve etkilerini içeren raporlar hazırlayarak İl Yürütme Komisyonu'na sunmak,
- Öğretmenler, öğrenciler ve velilerden alınan geri bildirimleri analiz ederek proje süreçlerini geliştirmek için önerilerde bulunmak,
- Okul yönetimlerine, öğretmenlere ve velilere proje hakkında rehberlik ve destek sağlamak,
- Projenin ilçede kalıcı hale gelmesi için planlamalar yapmak ve gerekli önerileri İl Yürütme Komisyonu ile paylaşmak,
- Başarı hikâyelerini ve iyi uygulama örneklerini yaygınlaştırarak diğer okullara model oluşturmakla görevlidir.

11.3. Okul Yürütme Komisyonu

- İl ve ilçe yürütme komisyonu tarafından belirlenen yönergelerle uygun olarak projeyi okul düzeyinde planlamak ve uygulamak,
- Proje kılavuzu ekinde gönderilen afişlerin, okul girişinde, kantin ve yemekhane gibi ortak alanlarda asılması için gerekli hazırlıkları yapar.
- Okulun ihtiyaçlarına göre etkinliklerin uyarlanmasını sağlamak,
- Okul içinde projeden sorumlu öğretmenleri ve personeli belirlemek, görev ve sorumlulukları açık bir şekilde tanımlayarak projeyi yürütmek için ekip oluşturmak,
- **Okul faaliyet planında yer alan takvimi dikkate alarak** öğrencilerin projeye aktif katılımını teşvik edecek etkinlikler planlamak,
- Velilere bilgilendirme toplantıları düzenleyerek projeye dahil olmalarını sağlamak,
- Sağlıklı beslenme, fiziksel aktivite ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları konularında öğrencilere yönelik eğitim programları düzenlemek,
- Rehber öğretmenler ve sağlık uzmanları ile iş birliği yaparak bilinçlendirme çalışmaları yapmak,
- Faaliyet tablosunda yer alan takvime uygun olarak okul içinde, sağlıklı atıştırma yarışmaları, spor aktiviteleri ve yemek atölyeleri gibi projeye uygun etkinlikler organize etmek,
- Okul Yürütme Komisyonu Ek1,Ek2,Ek3,Ek4 belgelerini öğretmenlerle paylaşır. Her öğretmen kendi öğrenci ve velileriyle birlikte beslenme kartlarını ve beslenme takip çizelgesini dönem sonuna kadar düzenli olarak takip eder ve öğrencilerle haftalık olarak yeni çizelge dağıtır.
- Öğretmenler tarafından öğrencilerin beslenme alışkanlıkları üzerine veliler ile iletişim halinde olur. Karşılıklı değerlendirmeler yapılarak öğrencilerin doğru beslenme alışkanlıkları kazanması sağlanır.
- Okul Yürütme Komisyonu, Sağlık, Temizlik ve Beslenme Kulüplerinde görevli olan öğretmen ve öğrencilerin Belirli Gün ve Haftalarda proje temalarına uygun olarak etkinlikler düzenlemesini; yapılan çalışmaların Sosyal Etkinlikler Modülü'ne işlenmesini sağlamakla yükümlüdür.

- İlkokullarda 1,2,3. sınıf öğretmenleri arasından okul idaresinin belirleyeceği görevli bir öğretmen Kılavuzun ekinde gönderilen Sağlık, Temizlik ve Beslenme Kulübü Etkinlikleri'ni kendi sınıfıyla birlikte haftada bir gün Serbest Etkinlik dersinde uygular. Yapılan çalışmaları okul web sayfasında yayımlar.
- Proje kapsamında öğrencilerin beslenme alışkanlıkları ve fiziksel aktivite düzeylerindeki değişimleri gözlemlemek,
- Velilerden proje süreci ile ilgili görüş ve önerilerini almak için anketler düzenlemek,
- Velilerin projeye katkı sağlayabilecek önerilerini değerlendirmek,
- Proje kapsamında gerçekleştirilen tüm etkinlikleri ve elde edilen sonuçları belgelendirmek,
- İlçe yürütme komisyonuna düzenli raporlar sunmak,
- Proje sonrasında öğrencilerin ve velilerin sağlıklı yaşam alışkanlıklarını devam ettirmeleri için rehberlik sağlamak,
- Projenin okulda kalıcı bir etki bırakması için gelecekte yapılabilecek çalışmalar hakkında öneriler geliştirmek,
- Proje kapsamında yapılan etkinliklerin okul öncesi öğretmenleri, sınıf öğretmenleri, Sınıf rehber öğretmenleri ve ilgili öğretmenler tarafından “e-Okul Sosyal Etkinlikler Modülü'ne” işlenmesi sağlamakla sorumludur.

12. Paydaş Kurumların Yükümlülükleri

12.1. İl Sağlık Müdürlüğü

- Alanında yetkin kişiler tarafından İl Eylem Planı'nda yer alan takvime uygun eğitimler düzenler.
- İlkokullardaki Sağlık, Temizlik ve Beslenme Kulübü danışman öğretmenlerine “Sağlıklı Beslenme Kulübü Uygulamaları” konulu eğitimler düzenler.
- Eğitim programlarının düzenlenmesi amacıyla ilgili paydaşlarla iş birliği yaparak gerekli faaliyetleri planlar ve sürdürür.
- İhtiyaç halinde paydaş iş birliğiyle eğitim programı, yayın ve materyal hazırlayıp geliştirir.
- Proje kapsamında yürütülecek faaliyetler için gerekli olması durumunda eğitim içeriklerini yazar ve eğitim programlarını hazırlar.
- Proje kapsamında yürütülecek faaliyetler için gerekli olması durumunda eğitimci ve uzman desteği (Doktor, diyetisyen vb.) verir.
- 5 eğitimci ile belirlenen ilkokullarda Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Kulübü faaliyetini yürütür.

12.2. İl Tarım Müdürlüğü

- Alanında yetkin kişiler tarafından İl Eylem Planı'nda yer alan takvime uygun olarak eğitimler düzenlenecektir. Müdürlüğün 2 eğitimci ile yürüteceği eğitimlerle 2025 yılı ilk 6 ayında 2000, ikinci 6 ayında 2000 ilkokul ve ortaokul öğrencisine ulaşma hedefi bulunmaktadır.
- Faaliyetlerin düzenli bir şekilde yürütülmesi hususunda gerekli önlemleri alır.
- Eğitim programlarının düzenlenmesi amacıyla ilgili paydaşlarla iş birliği yaparak gerekli faaliyetleri planlar ve sürdürür.
- İhtiyaç halinde paydaş iş birliğiyle eğitim programı, yayın ve materyal hazırlayıp ve geliştirir.
- Yürütülecek faaliyetler için gerekli olması durumunda eğitim içeriklerini yazar ve eğitim programlarını hazırlar.
- Yürütülecek faaliyetler için gerekli olması durumunda eğitimci ve uzman desteği (Gıda mühendisi, teknisyen vb.) verir.

12.3. Bursa Ticaret ve Sanayi Odası

- Alanında yetkin kişiler tarafından İl Eylem Planında yer alan takvime uygun olarak 50 lisede "Güvenilir Paketli Gıda" konulu eğitimler düzenlenecektir.
- Faaliyetlerin düzenli bir şekilde yürütülmesi hususunda gerekli önlemleri alır.
- Eğitim programlarının düzenlenmesi amacıyla ilgili paydaşlarla işbirliği yaparak gerekli faaliyetleri planlamak ve sürdürmek,
- İhtiyaç halinde paydaş iş birliğiyle eğitim programı, yayın ve materyal hazırlayıp geliştirmek,
- Yürütülecek faaliyetler için gerekli olması durumunda eğitimci ve uzman desteği (Eğitimci vb.) verir.
- Yürütülecek faaliyetler için gerekli olması durumunda fiziki mekân, makine, araç- gereç ve teçhizatın imkânları dâhilinde sağlanmasını desteklemekle sorumludur.

13. Paydaş Projelerin Yükümlülükleri

13.1. HOBA Projesi

- Okullarda yapılacak olan "Hareketli Yaşam " temalı etkinliklerin yürütülmesinde okullara ve öğretmenlere rehberlik etmek, İl Eylem Planı etkinliklerine eşlik etmek,
- Faaliyetlerin düzenli bir şekilde yürütülmesi hususunda gerekli önlemleri alır.
- Eğitim programlarının düzenlenmesi amacıyla ilgili paydaşlarla işbirliği yaparak gerekli faaliyetleri planlar,
- İhtiyaç halinde paydaş iş birliğiyle eğitim programı, yayın ve materyal hazırlar ve geliştirir.
- Yürütülecek faaliyetler için gerekli olması durumunda eğitimci ve uzman desteği (Eğitimci vb.) verir.
- Yürütülecek faaliyetler için gerekli olması durumunda fiziki mekân, makine, araç- gereç ve teçhizatın imkânları dâhilinde sağlanmasını desteklemekle sorumludur.

13.2. Veli Akademileri

- İl Eylem Planı etkinliklerine eşlik eder.
- Faaliyetlerin düzenli bir şekilde yürütülmesi hususunda gerekli önlemleri alır.
- Eğitim programlarının düzenlenmesi amacıyla ilgili paydaşlarla iş birliği yaparak gerekli faaliyetleri planlar ve sürdürür.
- İhtiyaç halinde paydaş iş birliğiyle eğitim programı, yayın ve materyal hazırlayıp geliştirmek.
- Yürütülecek faaliyetler için gerekli olması durumunda eğitimci ve uzman desteği (Eğitimci vb.) verir.
- Yürütülecek faaliyetler için gerekli olması durumunda fiziki mekân, makine, araç- gereç ve teçhizatın imkânları dâhilinde sağlanmasını destekler.

13.3. Okulumda Sağlıklı Besleniyorum

- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullarda yürütülen projenin web sayfası olan <https://sagliklibesleniyorum.meb.gov.tr/> sitesindeki içeriklerden sınıf ortamında yararlanılabilir.
- Sitede yer alan örnek beslenme listeleri ve veli bilgilendirme içerikleri velilerle paylaşılabilir.

13.4. Yemekte Denge Projesi

- Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütülen projenin web sayfası olan <https://www.yemektedenge.org/tr> sitesindeki içeriklerden sınıf ortamında yararlanılabilir.
- Öğrenciler için ayrılan bölümlerdeki etkinlikler çocuklarla birlikte yapılabilir.

14. Çalışma Takvimi ve Eylem Planları

14. 1. Çalışma Takvimi

Tabloda belirtilen çalışma takvimi projenin 2025-2026 Eğitim Öğretim Yılı'nın 2. Dönemi için hazırlanmıştır.

AY	FAALİYETLER
ŞUBAT 2025	- Proje tanıtımı - İl/ilçe/Okul Yürütme Komisyonlarının Kurulması - İl Eylem Planı Çerçevesinde Faaliyetlerin Planlaması
MART 2025	- Ailelerin,Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Sağlıklı Beslenme Alışkanlıkları Konusunda çalışmalar yürütülmesi. - İl Eylem Planı Çerçevesinde Proje Paydaşlarının Okullarda Yürüttüğü Çalışmalar
NİSAN 2025	- Okul Faaliyet Planında Yer Alan Çalışmaların Okullarda Yapılması - Okul İçi Yarışmaların Yapılması - İl Eylem Planı Çerçevesinde Proje Paydaşlarının Okullarda Çalışmalar Yürütülmesi
MAYIS 2025	- Sağlıklı Beslenme, Sağlıklı Yaşam ve Doğru Beslenme Alışkanlıkları Üzerine Yapılacak Bilgilendirme ve Farkındalık Çalışmalarının Hazırlanan Faaliyet Planlarına Göre Yürütülmesi - İl Eylem Planı Çerçevesinde Proje Paydaşlarının Okullarda çalışmalar yürütülmesi.
HAZİRAN 2025	- Genel Raporlama ve Kapanış Çalışmaları - Projenin İl Çapında Kapanış Programı - Pratik Atıştırma Yarışması Ödül Töreni - Projenin Değerlendirme Toplantılarının Yapılması ve Yapılan Çalışmaların İl Çapında Raporlanması

14.2. Eylem Planları

14.2.1. 1. YIL (2025-2026) – TEMEL UYGULAMA VE FARKINDALIK YILI

İlk 6 Ay (Şubat 2025 – Temmuz 2025)

Tanıtım ve Planlama

- Proje yürütme komisyonlarının kurulması
- Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından hazırlanan İl Eylem Planı'nın uygulanması
- Proje Paydaşlarının eylem planlarını hazırlaması ve eğitim verilecek okulların belirlenmesi
- Proje ile ilgili eğitici içeriklerin hazırlanması

Uygulama Aşaması

- İl Eylem Planında yer alan Panel, Seminer ve Programların Uzmanlar eşliğinde yapılması
- İl Eylem Planı faaliyetleri kapsamında 120 eğitimci ile 150 etkinlik yapılarak 15.000 öğrenciye ulaşılması hedeflenmektedir.
- İlkokullarda haftalık Serbest Etkinlik Dersleri kapsamında Sağlık, Temizlik ve Beslenme Kulübü etkinliklerinin yapılması,
- Öğrencilere “Sağlıklı Beslenme Kartları” dağıtımı
- “İlk Dersim Sağlıklı Beslenme” etkinliği
- Proje paydaşlarının eylem planlarının belirlenen okullarda uygulanması
- Veli Akademileri ile veli seminerlerinin yapılması
- Okullarda yapılan faaliyetlerin yaygınlaştırılması
- Kılavuzda belirtilen yarışmanın yapılması

Değerlendirme ve Yaygınlaştırma

- İl ve ilçe raporlarının toplanması ve değerlendirme toplantılarının yapılması
- Proje sonunda İl Programının ve “Sağlıklı Beslen, Sağlıkla Büyü” Pratik Atıştırmalıklar Tarif Yarışması'nın Ödül Töreni
- Hazırlanan proje sonu raporlarına göre proje değerlendirme raporunun hazırlanması ve bilimsel yayınlara dönüştürülmesi

İkinci 6 Ay (Ağustos 2025 - Ocak 2026)

Eğitim ve Bilinçlendirme Faaliyetleri

- 2025-2026 Eğitim Öğretim yılı birinci dönemi için eylem planı hazırlanması
- Okullarda Sağlık, Temizlik ve Beslenme Kulübü faaliyetinin proje kılavuzuna uygun hazırlanması
- Veli Akademileri ile velilere yönelik “Sağlıklı Beslenme ve Çocuk Gelişimi” seminerleri
- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen Belirli Gün ve Haftalar çizelgesinde projeye uygun günlere özel programlar planlanması
- Proje paydaşlarının ikinci altı ay için hazırladıkları eylem planlarının belirlenen okullarda yürütülmesi.

Sağlıklı Beslenme Modellerinin Uygulanması

- Okul kantinlerinde sağlıklı menü önerileri ve uygulamaları
- Sağlıklı Yemek Tarifleri Atölyesi
- Okullarda “Sağlıklı Kahvaltı” kampanyası

Başarı Ölçütleri

- Okul Faaliyet Planları ve İl Eylem Planı etkinlikleri ile 100.000 öğrenciye ulaşılması
- Okul öncesi, ilkökul, Ortaokul ve Liselerde görev yapan Öğretmenlerin %80’inin farkındalık eğitimlerine katılması,
- Okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve lise velilerinin %50’sinin bilgilendirme programlarına dâhil olması,
- Hareketli yaşama yönelik yapılan faaliyetler ile tüm okullarda fiziksel aktivite oranının haftada en az 3 gün olarak yaygınlaştırılması

14.2. 2. YIL (2026-2027) – GÜÇLENDİRME VE YAYGINLAŞTIRMA YILI

Hedef:

- Öğrencilerde sağlıklı beslenme ve aktif yaşam alışkanlıklarını kalıcı hâle getirmek,
- Okullarda sağlıklı yiyecek uygulamalarını yaygınlaştırmak,
- Üniversiteler ve yerel yönetimlerle iş birliği yaparak akademik destek sağlamak,
- Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından 2026 yılı için hazırlanan İl Eylem Planının hedef ve içeriklerinin bir önceki yıla göre artırılarak planlanmasını sağlamak,
- Proje paydaşları tarafından 2026 yılı için hazırlanan İl Eylem Planının hedef ve içeriklerinin bir önceki yıla göre artırılarak planlanması

İlk 6 Ay (Şubat 2026 – Temmuz 2026)

Bilinçlendirme Çalışmaları

- İl Eylem Planı'nda yer alan panel/ seminer ve eğitimlerin düzenlenmesi
- Proje paydaşları iş birliği ile öğrenciler için “Sağlıklı Yaşam Zirvesi” düzenlenmesi
- Üniversitelerle iş birliği içinde bilimsel araştırmaların yapılması
- Öğrenciler için sağlıklı beslenme ve yemek yapma atölyelerinin düzenlenmesi
- Veli Akademileri ile velilere yönelik seminerlerin verilmesi
- "Okulda Sağlıklı Beslenme" konulu seminlerin öğretmenlere yönelik hazırlanması

Fiziksel Aktivitenin Artırılması

- Okul bahçelerinde hareketli yaşam alanlarının oluşturulması ve eksiklerin tamamlanması
- Okullarda bisiklet kullanımının teşvik edilmesi
- “Sağlıklı Yaşam Karnesi” uygulaması
- Serbest etkinlik derslerine yönelik atölye ve ders planlarının hazırlanması ve uygulanması için gerekli çalışmaların yapılması

Okul Kantinlerinde Sağlıklı Menüler

- Okul kantinlerinde paydaşların iş birliği ile sağlıklı ürünlerin artırılması ve denetimlerin sıklaştırılması
- Okullara yönelik “Sağlıklı Yemek Önerileri” eğitim programlarının hazırlanması

Değerlendirme ve Geri Bildirim

- Öğrencilerin sağlıklı beslenme alışkanlıklarını ölçmek için anketler yapılması
- Velilerden geri bildirim alınması
- Alınan geri bildirimler ile raporlaştırma yapılması ve İl Yürütme Komisyonu tarafından yeni yıl hedeflerinin rapora uygun olarak belirlenmesi

İkinci 6 Ay (Ağustos 2026 - Ocak 2027)

Etkili Uygulamalar ve Yaygınlaştırma

- İlk 6 ayda yapılan faaliyetlerin devamının okullarda izlenmesi, uygulamaların belirlenmesi ve tüm okullara yayılması için yürütme komisyonlarının çalışma yapması
- Proje kapsamında örnek uygulamalar belirlenecek ve tüm okullara yayılacak
- “Sağlıklı Okul” uygulamaları için ödül programlarının düzenlenmesi
- Sağlık, Beslenme ve Temizlik Kulüpleri ile sağlıklı beslenme farkındalığını artırmak için öğrencilerden oluşan elçi grupları oluşturulması
- Paydaşların eylem planında yer alan çalışmaların yaygınlaştırılması

Başarı Ölçütleri

- Öğrencilerin sağlıklı beslenme alışkanlıklarını sürdürme oranının artırılmasına yönelik gözlem yapılması
- Fiziksel aktiviteye katılan öğrencilerin oranının artırılması
- Velilerin bilinç düzeyinin ölçüldüğü anketlerde %80 oranında farkındalık sağlanması

14.2.3. 3. YIL (2027-2028) – SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE POLİTİKA GELİŞTİRME YILI**Hedef**

- Projenin Millî Eğitim Bakanlığı müfredatına entegre edilebilecek hale getirilmesi
- Okullarda sağlıklı beslenme alışkanlıkları hakkında kalıcı modellerinin kurulması
- Okullarda sürdürülebilir beslenme modellerinin kurulması
- Öğrenciler arasında sağlıklı öğünlerin evden taşınmasının teşvik edilmesi

İlk 6 Ay (Şubat 2027 - Temmuz 2027)**Politika Geliştirme ve Eğitim Müfredatına Entegrasyon**

- Millî Eğitim Bakanlığı ile ortak çalışma yapılarak sağlıklı yaşam modüllerinin müfredata eklenmesi üzerine çalışılması
- Okullarda sağlıklı yemek standartlarının belirlenmesi
- Okul yöneticileri ve öğretmenlere uzman eğitimlerinin düzenlenmesi
- Veli Akademileri faaliyetlerinin 17 ilçede yaygınlaştırılması
- Paydaşların düzenleyeceği faaliyetleri 17 ilçede planlanması

Sağlıklı Yaşamın Yaygınlaştırılması

- Okullarda beslenme rehberlerinin oluşturulması
- Topluma açık “Sağlıklı Beslenme Günleri” etkinliklerinin düzenlenmesi
- Proje paydaşları ile yapılacak yeni protokollerle etkili uygulamalara başlanması

İkinci 6 Ay (Ağustos 2027 - Ocak 2028)**Sürdürülebilir Modellerin Oluşturulması**

- Sağlıklı Okul Standartları Belgesi oluşturulması
- “En İyi Beslenme Dostu Okul” Yarışmasının düzenlenmesi
- Öğrenci beslenme takibinin yapılacağı Sağlıklı Yaşam Karnesi uygulaması

Başarı Ölçütleri

- Sağlıklı beslenme ve fiziksel aktiviteye yönelik politikaların Millî Eğitim Bakanlığı tarafından desteklenmesi
- Projeye katılan öğrencilerin en az %70'inin sağlıklı yaşam alışkanlıklarını sürdürmesi
- Okullarda sağlıklı yemek programlarının kalıcı hâle getirilmesi
- Öğrenci başarı oranlarında artış ve zihinsel gelişim verilerinde iyileşme sağlanması

15. Proje Çıktıları

- Çocukların okul içinde haftada en az 3 kez toplu fiziksel aktiviteye katılımlarının sağlanması
- Çocuklara dengeli beslenme alışkanlıklarının kazandırılması
- Ebeveynlere yönelik 17 farklı bölgede düzenlenecek seminerlerle 5.000 ebeveynin sağlıklı beslenme alışkanlıkları hakkında bilgi sahibi olması
- Yapılan uygulamalarda başarılı sonuçların alınarak ulusal düzeyde yaygınlaştırma potansiyelinin belirlenmesi
- Akademik raporlarla desteklenen, çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimini izleyen bir veri havuzu oluşturulup başarı oranlarını içeren bir değerlendirme raporunun ulusal kongrede sunulması
- Projenin raporlaştırılması sürecinde bilimsel yayınların ve makalelerin hazırlanması

15.1. Başarı Ölçümü ve Raporlama Süreci:

- Gözlem raporları, formlar ve görüşme yöntemleriyle düzenli veri toplanır.
- Toplanan veriler analiz edilerek projeye dair başarı oranları raporlanır.

15.2. İzlenecek Yol ve Yöntemler:

- Aktivite Katılım Anketi: Çocukların düzenli fiziksel aktivitelere katılım oranını ölçmek amacıyla kullanılacaktır.
- Ön Test/ Son Test: Proje başlangıcında ve sonunda paydaşların görüşlerini alarak değerlendirme yapmak amacıyla kullanılacaktır.
- Dengeli Beslenme Alışkanlıkları Anketi: Çocukların dengeli beslenme alışkanlıklarındaki değişimi ölçmek.
- Ebeveyn Bilinçlendirme Anketi: Ailelerin çocukların sağlık gelişimindeki rolüne dair farkındalığını ölçmek.
- Geri Bildirim Formları: Projenin etkisini ve katılımcı memnuniyetini ölçmek amacıyla kullanılacaktır.
- Akademik Değerlendirme: Projenin bilimsel etkisini ve yaygınlaştırma potansiyelini değerlendirmek amacıyla kullanılacaktır.
- Elde edilen sonuçlara göre proje uygulamaları gözden geçirilecek ve gerekirse iyileştirmeler yapılacaktır.

